

Par patēriņa cenām 2021.gada aprīlī

## Cenu pieaugums šogad aprīlī straujāks nekā tas raksturīgs šim mēnesim

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2021.gada aprīlī, salīdzinot ar martu, patēriņa cenu līmenis pieauga par 0,9%. Precēm tas pieauga par 1%, bet pakalpojumiem – par 0,4 procentiem.

Šogad cenu pieaugums aprīlī bija straujāks nekā raksturīgs šim mēnesim, ko galvenokārt ietekmēja straujāks cenu pieaugums apģērbiem un apaviem un pārtikai, kas pārsniedza sezonālo izmaiņu līmeni.

Aprīlī, tāpat kā martā, patēriņa cenu dinamiku galvenokārt nosaka sezonai raksturīgais cenu pieaugums apģērbiem un apaviem, kas šogad bija straujākais šajā mēnesī kopš 1998.gada (tikpat straujš cenu kāpums bija vērojams tikai 2019.gada aprīlī). Cenas apģērbiem un apaviem mēneša laikā palielinājās par 8,5%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,5 procentpunktiem.

Liela palielinošā ietekme aprīlī bija arī cenu pieaugumam pārtikai par 1,2%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,3 procentpunktiem. Pārtikai aprīlī tradicionāli ir sezonai raksturīgs cenu palielinājums, bet šogad tas bija straujākais šī mēneša laikā kopš 2008.gada. Lielākā ietekme sezonālu faktoru ietekmē bija cenu kāpumam svaigiem dārzeņiem. Jāatzīmē, ka pasaules pārtikas cenām jau vienpadsmito mēnesi pēc kārtas turpinās pieaugums. Aprīlī, salīdzinot ar martu, tās pieauga par 1,7% un sasniedza augstāko līmeni kopš 2014.gada maija. Pasaules pārtikas cenas aprīlī pieauga visās galvenajās pārtikas grupās. Visstraujāk cenas pieauga cukuram un augu eļļām, ko noteica bažas par vājākām piegādēm no galvenajām ražotājvalstīm un spēcīgs importa pieprasījums, īpaši no biodegvielas ražošanas nozares.

Paaugstinošā ietekme aprīlī bija arī cenu kāpumam pakalpojumiem par 0,4%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,1 procentpunktu. Lielākā ietekme bija cenu kāpumam pasažieru aviopārvadājumiem un pārvadājumiem pa jūru, mājokļa īres maksai, ūdensapgādei un telekomunikāciju pakalpojumiem.

Cenas aprīlī turpināja pieaugt degvielai – par 0,9%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,05 procentpunktiem. Cenu kāpumu degvielai turpināja ietekmēt pēdējos mēnešos vērotais straujais pasaules naftas cenu kāpums, tomēr tās ir stabilizējušās un aprīlī, salīdzinot ar martu, vidējā mēneša cena praktiski saglabājās nemainīga. Mēneša sākumā naftas cenas samazinājās, ko noteica bažas par gaidāmās OPEC sanāksmes lēmumiem, bet mēneša laikā pakāpeniski palielinājās līdz 68 USD par barelu pēc OPEC un tās sabiedroto lēmuma par progresīviem ieguves apjoma samazinājumiem uz trīs mēnešiem, sākot no maija, kā arī optimisms par lielāku naftas pieprasījumu, uzlabojoties globālās ekonomikas izaugsmes prognozēm.

Lielākā pazeminošā ietekme aprīlī akciju ietekmē bija cenu kritumam personīgās aprūpes precēm un skaistumkopšanas līdzekļiem par 4,4%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,1 procentpunktu.

Citās preču un pakalpojumu grupās cenu svārstības aizvadītajā mēnesī kopējo cenu līmeni būtiski neietekmēja.

2021.gada aprīlī, salīdzinot ar iepriekšējā gada aprīli, patēriņa cenas pieauga par 1,7%. Gada vidējā inflācija bija -0,2 procenti.

Šogad vidējā gada inflācija varētu būt ap 1,7-2%, kas būs augstāka par 2020.gadā vēroto. Pandēmijai atkāpjoties, patēriņa cenas stabilizēsies. Vienlaikus to joprojām noteiks pasaules cenu svārstības.

